

IN MEMORIAM PROFESORU VLADIMIRU MILIĆEVU
(1898—1972)

Dušan MIŠKOV

U NOĆI 31. DECEMBRA 1972. GODINE NAPUSTIO NAS JE PROF. VLADIMIR MILIĆEV.

Njegov bogati životni put bio je sledeći: rođen je 1898. godine u Novom Sadu, osnovnu školu i gimnaziju završio je u Novom Sadu, maturirao je 1916. Već iste godine mobilisan je i kao austrijski vojnik poslat na galicijski front. Ubrzo je pobeo u Rusiju i odmah se javio u dobrovoljce, te je bio prebačen na solunski front. Učestvovao je u

proboju solunskog fronta, pokazao neobičnu hrabrost i odlikovan je Karađorđevom zvezdom s mačevima. Bio je jedan od najmlađih nosilaca ordena Karađorđeve zvezde.

Neposredno posle I svetskog rata upisuje se na studije medicine u Zagrebu, ubrzo prelazi iz Zagreba u Graz, iz Graza u Leipzig, a iz Leipziga u Berlin. Ko je poznavao profesora Milićevog i shvatio njegovu žeđ za saznanjem neće mu biti čudno što je promenuo četiri medicinska fakulteta. Išao je s jednog medicinskog fakulteta na drugi da sluša predavanja čuvenih medicinskih pedagoga i naučnika i put ga je vodio kroz razne univerzitete na kojima je bio upisan, pa i na one na kojima nije bio upisan. Iz njegovih priča saznali smo da je slušao predavanja i u Beču, i u Jeni, i u Drezdenu, svugde onde gde je bio poneki čuveni naučnik ili predavač.

Diplomu doktora medicine stekao je u Berlinu 1927. godine. S diplomom medicinskog fakulteta vraća se u zemlju i na Internoj klinici profesora Stankovića u Beogradu proveo je radeći 6 godina kao specijalizant u prvo vreme, a zatim kao specijalista. Naoružan znanjem, vraća se u rodni grad, gde je delovao kao lekar do 1941. godine. U isto vreme radio je kao lekar na Internom odeljenju bivše Vojne bolnice u Petrovaradinu.

Iako specijalista interne medicine, ostao je do kraja života pobornik integriteta sveukupnog medicinskog znanja i lekarske umetnosti. U njegovom poslu na prvom mestu interesovao ga je čovek i celokupan njegov stručni i naučni rad bio je podređen velikoj humanoj misiji lekara. U to vreme se profesor Milićev i opredelio za socijalno-medicinske studije, studirajući socijalnu medicinu koja je tada bila u začetku, a u kojoj je on gledao sintezu svih lekarskih disciplina i kurativnog i preventivnog smera. Godine okupacije provodi kao izbeglica u Beogradu, a prilikom oslobođenja zemlje nalazimo ga kao glavnog terapeuta III armijske oblasti, koju je funkciju vršio sve do 1952. godine. Veoma cenjen od vojnih rukovodilaca, u domenu svojih zadataka radio je na ostvarivanju jedinstvene medicinske doktrine u domenu interne medicine i terapije.

Neposredno po demobilizaciji postao je pomoćnik poverenika za narodno zdravlje Autonomne Pokrajine Vojvodine, gde se pretežno bavio organizacijom savremene zdravstvene službe. Bio je jedan od stubova napretka i razvoja te službe, a sve se više posvećuje socijalno-medicinskim studijama. Od 1956. do 1966. vršio je funkciju načelnika Socijalno-medicinskog odeljenja Zavoda za zdravstvenu zaštitu, sa kog položaja je i penzionisan. Iz toga razdoblja ostale su nam njegove obilne socijalno-medicinske studije i analize koje su uglavnom imale za cilj da iznesu savremenu problematiku i savremeni način rešavanja medicinskih problema. Ove studije — koje i danas služe kao priručnici i izvori informacija — čekaju jednog dana svoga izdavača, jer još dugo i dugo biće aktuelne, i dugo i dugo će služiti kao priručnici za rešavanje zdravstvenih problema.

Uporedo s tim studijama obrađivao je i probleme istorijskog razvoja medicinske misli. Neke je publikovao, a neke je iznosio preko svojih predavanja, pa su njegova predavanja: „O antičkim lekarima“, „O arapskoj medicini“, „O medicinskoj etici danas i kroz vekove“, izložena savršenim jezikom i stilom, logičnom kompozicijom, bogatstvom ideja i zaključaka, a iznad svega savršeno lepim književnim jezikom, bila remek dela filozofije medicine i razvoja opšte kulturne i naučne misli. Ta njegova

predavanja, kao i zdravstveno-prosvetni rad i medicinska edukacija bili su naročito intenzivni za vreme dok je bio predsednik Pokrajinskog odbora Srpskog lekarskog društva (u dva maha od 1956. do 1960. g.). Prof. Milićev dostigao je visinu najvećih intelektualaca i mislilaca naše sredine, pa je prilikom osnivanja Medicinskog fakulteta u Novom Sađu izabran za redovnog profesora za predmet: Uvod u medicinu.

Iz raznovrsne delatnosti prof. Milićeva treba da se naglasi da je bio inicijator i osnivač Kancerološke sekcije Srpskog lekarskog društva, a takođe se bavio i problemom gerijatrije. Važno je još spomenuti da je katedru „Uvod u medicinu” prof. Milićev držao do svoje smrti. To su bila najposećenija i najradije slušana predavanja. Poslednje svoje predavanje, iako je bio već teško oboleo, te je i vrlo tiho govorio, molio je studente da ne održi, jer ne može glasno da govori. Međutim, studenti su ga zamolili da govori kako može, da će oni u savršenoj tišini saslušati njegovo predavanje, pa je tako to predavanje i održano i ostaće zabeleženo kao lep primer dužnosti, od koje on nikada nije odstupao, a nikada se nije ni desilo da nije odgovorio svojoj dužnosti.

Prof. Milićev bio je i nosilac Oktobarske nagrade grada Novog Sada, potpredsednik Pokrajinskog odbora Naučnog društva za izučavanje zdravstvene kulture našega naroda, član mnogih društava i organizacija, gde je ostavio godine svoga rada, znanja i entuzijazma.

Biografski podaci hronološki izneti ni izdaleka ne osvetljavaju ličnost pokojnog prof. Milićeva. Izuzetnih intelektualnih sposobnosti i erudicije, besprekorne opšte i lekarske etike, poslovično skroman, materijalno nikada zainteresovan, veoma hrabar u životu i neobično svetlog karaktera, sve ove osobine činile su njegovu ličnost izuzetnom. Sa svima koji su ga poznavali ili su ga ma jednom upoznali bio je prijatelj, protivnika nikada nije imao.

Verovatno je kao i svaki drugi čovek imao teških momenata u svom bogatom životu. Prelazio je filozofski preko svih teškoća i njegove padove niko nije znao, niti primećivao. Poslednjih godina, fizički oslabeo i bolestan, nikad u svom duhu nije pokleknuo. Duh mu je ostao vedar, optimistički, zadržao se do kraja života takav skupa sa svojim velikim čovekoljubljem. Svi poznanici i prijatelji videli su da je poslednjih godina telesno oronuo i da se teško kreće, a da je već njegovo fizičko bitisanje sasvim ograničeno. Obično takvi ljudi, dugo bolesni, psihički pokleknu, postaju egocentrični, nekomunikativni i dobijaju sitne i krupne slabosti. Bogati intelektualni duh prof. Milićeva nikada nije pokleknuo na fizičke i psihičke slabosti, ostao je do kraja života intelektualno na visini, etički ispravan, čovekoljubiv, optimistički nastrojen i pobednik nad svim ljudskim slabostima. Njegove intelektualne osobine, i pored svega, ostale su uvek i do kraja života blizu zenita.

Ostavio je iza sebe malo i mnogo. Malo, jer takvi intelektualni giganti ostaju večiti dužnici naše kulture. Ali, moramo shvatiti da intelektualci takvog tipa imaju visok intelektualni kriterijum, pa večito teže ka savršenom. U toj plemenitoj težnji često su nezadovoljni svojim intelektualnim radom, pa ga ostavljaju u referatima i beleškama koji će, kao kod primera prof. Milićevog, za nas biti dragoceni materijal za obradu. S druge strane, ostavio je veoma mnogo, mnogo više od pisane reči.

Snagom svoje neposrednosti i svojih brilijantnih oratorskih sposobnosti, gde su mu reči tekle tečno, jasno formulisane u misli, uticao je na sve koji su ga poznavali i slušali. Kroz taj neposredni kontakt, kroz predavanja, diskusije, razna izlaganja, pa i kroz priče i anegdote, njegova je okolina od njega mnogo naučila i saznala, prihvatala njegove zaključke i mišljenja, a iznad svega podražavala je njegovu visoku etiku i humanost. Ta najlepša osobina prof. Milićevog bila je tako neposredna da su te njegove misli, pa čak i njegove nedorečene misli ostale među nama, pa nam se čini kao da je još uvek i on s nama, jer je sve to postala naša svojina.

Mnogim narodima, i većim od našeg, činili bi čast takvi intelektualci kao što je bio prof. Milićev. Bio je sinteza najlepših ljudskih vrlina i intelektualne sposobnosti koje je naš narod dao. Ljudi kao što je bio prof. Milićev su najlepši ukras našega naroda. Zato će njegova uspomena svetleti do kraja života svih onih koji su ga poznavali, voleli, poštovali, ili bar jednom čuli.

S l a v a m u !